

**A L'ALÇADA DELS TEMPS.
SOCIALDEMOCRÀCIA I PROGRÉS AL SEGLE XXI¹.
Resum de la introducció del llibre**

Els trastorns provocats per la globalització fan que els socialdemòcrates ens haguem d'enfrontar a un camp de joc totalment nou, un entorn en el que, un cop més, hem de demostrar que disposem d'un sentit de l'orientació correcte i dels instruments més adients per seguir implementant els valors encara vigents de llibertat, justícia i solidaritat. L'èxit, però, no està garantit. Ens hem de mantenir alerta i demostrar que allà on els marcs de referència i problemes han experimentat canvis considerables, el nostre projecte pot encara fer una contribució substancial.

D'una banda, podem ser optimistes perquè la socialdemocràcia ja ha demostrat que és la força política més ben equipada per fer front a les noves circumstàncies i identificar aproximacions novedoses per tal de crear millors oportunitats i estendre la cohesió a més gent. De fet, el debat actual sobre la globalització es pot interpretar com la enèsima encarnació del debat recurrent sobre com reconciliar capitalisme, democràcia i cohesió social; i tothom té clar que la socialdemocràcia ha estat l'única ideologia política amb una recepta realment convincent per afrontar els reptes del passat.

El nucli de la proposta de progrés socialdemòcrata a principis del s. XX, que ha estat única i inèdita, no només es basa en la conciliació entre economia de mercat, democràcia parlamentària i cohesió social, sinó que va més enllà al crear una interacció positiva entre aquests tres elements a través de la política. Per això estem plenament d'acord amb el sociòleg Ralf Dahrendorf quan va anomenar el s. XX el "segle socialdemòcrata".

Però avui necessitem novament enviar un missatge alt i clar sobre l'àrdua batalla lliurada per la socialdemocràcia contra els seus adversaris del s. XX i adonar-nos de la precarietat dels fruits d'aquest èxit al s. XXI. Els èxits de la socialdemocràcia estan en perill perquè hem de superar nous reptes en moltes àrees noves.

No obstant, una gran amenaça prové del fet que ara massa gent o bé creu garantida la innovació que representa la síntesis socialdemòcrata entre mercats dinàmics, democràcia estable i cohesió social, o bé la descarten sense ser conscients de la seva transcendència. Que aquests tres elements continuïn funcionant conjuntament no és de cap manera una cosa automàtica, ni la seva interrelació és irrellevant.

Per això és un imperatiu pels socialdemòcrates ser conscients i recordar com va néixer el concepte original i exitós de socialdemocràcia, fruit de la interacció entre l'ortodòxia marxista i el *laissez-faire* liberal, i reconèixer la

¹ Els autos són tres de les figures més significatives del socialisme alemany: Frank-Walter Steinmeier, ministre d'Afers Exteriors; Peer Steinbrück, ministre d'Economia; i Matthias Platzeck, líder del SPD entre 2005 i 2006.

seva importància i vigència en el món del s. XXI. En l'era de la globalització res ha canviat en relació a la tesi fonamental de la socialdemocràcia i una majoria de la societat així ho entén. Els principis socialdemòcrates segueixen sent de lluny els millors i la brúixola política més solvent per a navegar aquestes aigües turbulentes.

Som crítics amb les actituds d'aquells socialdemòcrates que s'aferren de manera defensiva als instruments i institucions del passat, aquells que es lamenten de la suposada hegemonia exercida pels neoliberals i els que se senten desconcertats sobre els objectius i el mandat de la socialdemocràcia al s. XXI.

Els ciutadans demanen una renovació de la socialdemocràcia per tal de reflectir millor el món en el que vivim; volen un partit que reconegui i redreci activament el desig de la majoria de la societat per a una connexió renovada entre economia de mercat, democràcia i cohesió social, en comptes d'un partit que glorifiqui el passat. És hora que ens n'adonem i actuem de manera adient. Per aconseguir-ho ens hem de concentrar en els objectius polítics que ens són propis, sobretot en la renovació constant d'aquesta relació tan productiva entre economia de mercat, democràcia i cohesió social. Aquest segueix sent el nucli de la identitat socialdemòcrata al s. XXI.

En aquest sentit, el programa de reformes socials i del mercat laboral del Govern Schröder, conegut com *Agenda 2010*, és un bon començament perquè va posar als socialdemòcrates en contacte amb la realitat. Aquest ha de ser el camí si volem estabilitzar i fer sostenible el nostre model econòmic i social. Així, per gaudir d'una economia dinàmica, cal defensar l'Estat social. Però un Estat social efectiu, diferent a l'Estat social de l'era industrial de la segona meitat del s. XX. L'Estat social que massa sovint només intervé per reparar els danys socials com les malalties cròniques, la manca d'educació o l'atur de llarga durada ja no és suficient en els nous temps en els que vivim. A més, aquest Estat està arribant als límits de la seva sostenibilitat financera degut als canvis demogràfics i l'elevat dèficit públic. Apostem clarament per un Estat social *preventiu* que inverteix en la gent, en educació, formació, salut, oportunitats i infraestructura social, que sigui més eficient i, alhora, socialment més just.

Això no significa que no necessitem continuar proveint de suport "curatiu" a tots aquells que ho necessitin en el futur. Cap Estat social digne del seu nom podria ser només purament preventiu. No obstant, no hem de deixar mai que la dependència dels beneficis de l'Estat social sigui l'objectiu central de la política socialdemòcrata. Per això la prevenció, la inversió intensiva de l'Estat social, busca posar en marxa una política d'igualtat d'oportunitats per a tothom, assegurant que cadascú pugui desenvolupar la seva vida de manera lliure i independent. Alhora, apostem decididament per recuperar la gran importància que originàriament la socialdemocràcia donava a la promesa del progrés individual a través de l'esforç personal. Així, només quan la possibilitat de progrés social i d'igualtat d'oportunitats pugui ser aplicada a tothom independentment del seu origen, aconseguirem estar a l'alçada dels temps. L'Estat social preventiu que proactivament inverteix en la gent i assegura que les desavantatges socials no passen de generació en

generació representa el canvi de paradigma que de manera urgent necessitem. En termes conceptuals, aquest Estat social està lligat als objectius primers i emancipatius de la socialdemocràcia. L'Estat social preventiu és, doncs, la visió socialdemòcrata concreta del s. XXI.

Tampoc podem permetre que ens situïn en el paper de merament distribuïdors de la riquesa sense tenir en compte la qüestió de la creació de valor afegit. Hauríem de posar molta atenció per a no ser identificats només com el partit de la justícia social, sinó també com el partit de l'economia dinàmica.

En les condicions radicalment diferents a les que ens enfrontem en el nostre temps, el nostre *leitmotiv* principal ha de ser crear les condicions necessàries perquè un màxim de ciutadans tingui l'oportunitat de progressar sobre la base del seu esforç, desenvolupar la seva vida lliurement i aconseguir les seves fites personals. El camí que triem tindrà un impacte crucial en la prosperitat, la cohesió i la qualitat de vida de la nostra societat al s. XXI.

Des del nostre punt de vista, el camí de la socialdemocràcia és el camí de garantir la igualtat d'oportunitats per a tothom. Si ho veiem així, no hauríem de sentir-nos desorientats. Els ciutadans continuen volent una economia dinàmica, estabilitat democràtica i cohesió social al mateix temps. La socialdemocràcia demostrarà novament la seva capacitat d'atracció i de guanyar-se el suport ciutadà si és capaç de oferir les receptes adients d'acord amb els nous temps, no en tenim cap dubte. Si ho fem, el s. XXI podria ser el segon segle de la socialdemocràcia. I això només depèn de nosaltres.